

τὸν θρόνον, ἐπλήρωσεν εὐνοίας καὶ τιμῶν τὸν πιστὸν ἱατρὸν του, ἀπονείμας αὐτῷ τὸν τίτλον μουσίρου, ἥτοι στρατάρχου ὑπὸ πολιτικὴν ἐποψίν, γερουσιαστοῦ, καὶ ὁμοτραπέζου. Διωρίσθη δὲ καὶ πρὸ δύο περίπου ἔτων γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν νοσοκομείων, τῆς αὐτοκρατορικῆς ἱατρικῆς σχολῆς, καὶ ἱδρυσεν τὴν ἐφημερίδα τῶν νοσοκομείων, ἧς ἔσφερετο μέχρι τοῦδε ἡ Τουρκία, καὶ ἣτις δημοσιευομένη κατὰ δεκαπενθημερίαν τουρκιστὶ καὶ γαλλιστὶ μεγάλας ὠφελείας παρέχει εἰς τὴν διάδοσιν ἀνὰ τὴν Ἀνατολὴν τῶν προόδων τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης. Ὁ Σπυρίδων Μαυρογένης εἶνε ἐπίτιμον καὶ ἀνεπιστέλλον μέλος διαφόρων σπουδαίων ἐταιριῶν, καὶ πολλὰς πραγματείας καὶ διατριβὰς ἐδημοσίευσεν

κατὰ καιρούς· τῇ πρωτοβουλίᾳ δὲ τοῦ Μαυρογένους ἀπεστάλη εἰς Παρίσιους ἐπιτροπὴ διὰ νὰ μελετήσῃ τὴν παστέριον μέθοδον καὶ ἐφαρμόσῃ αὐτὴν καὶ ἐν Τουρκίᾳ, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ὁ Σπυρίδων Μαυρογένης εἶνε τετιμημένος διὰ τῆς μεγάλης ταινίας τοῦ Ὄσμανιὲ καὶ Μεδζητιέ, τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργυροῦ μεταλλίου τοῦ Ἰμπιγιάζ, τῆς μεγάλης ταινίας τοῦ σιδηροῦ στέμματος τῆς Αὐστρίας, τῆς τοῦ Βάβζα τῆς Σουηδίας, τῆς τοῦ Λέοντος καὶ Ἡλίου τῆς Περσίας, τῆς τοῦ πρίγκηπος Νικήτα τοῦ Μαυροβουνίου, τυγχάνει δὲ ταξιάρχης τοῦ Λεοπόλδου τοῦ Βελγίου καὶ ἱππότης τοῦ Παναγίου τάφου.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

ὑπὸ ΣΗΓΡΙΑΩΝΟΣ ΠΑΓΑΝΕΛΗ.

Ἴδε ὁ ἄνθρωπος! Ἐάν τὸ ἀνέσπερον φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἦτο πεπωμένον νὰ αὐγάσῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, καὶ ἡ βαθεῖα φιλοσοφία, ἡ ἀπὸ τῶν χειλέων τοῦ Θεανθρώπου ἐκπορευθεῖσα, νὰ συμπληρώσῃ τὴν Ἑλληνικὴν, ἐν ἣ τὸν ἐξέθρεψεν ὁ μέγας διδάσκαλός του, οὐδὲν παράδειγμα πλειότερον πειστικὸν καὶ ἐναργέστερον περὶ τῆς ἐλευσιότητος τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ τῆς ματαιότητος πάσης ἰσχύος καὶ πλούτου θὰ ἠδύνατο προσφύεσθαι τότε νὰ προταθῇ, ἢ ὁ ψυχorroαγῶν Ἐκείνος, ὁ τὸν γῆινον κόσμον ἐγκλείσας ἐν τῇ χειρὶ, ἀλλ' ἀσθενής, ἀσθενέστατος ἤδη, ἐν μέσῳ τηλικαύτης δυνάμεως. Ὡς ἄνθος ἀγροῦ ἐξηνθήσεν ὁ νικητής· καὶ εἰς τὸ ἀψευδὲς ῥῆμα τοῦ Ἐκκλησιαστοῦ, τὸ ὑπεράνω παντὸς μεγαλείου αἰωρούμενον ἀναλλοιώτως, ἐξέπνευσεν ἡ νικητήριος τῶν ὅπλων κλαγγή, καὶ ἐτερματίσθη τὸ ἄδρον ὄνειρον τῆς ζωῆς, περατώσαν τσαῦτα νέα μεγαλεπήβολα καὶ εὐγενῆ ὄνειρα

Ἴδε ὁ ἄνθρωπος! Εἶναι ὁ Ἀλέξανδρος! Εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλη παρελαύνει αὐτόματὸς ἱστορία. Ἱστορία ἀκτινοβόλος, ὑπὸ τῆς τιμῆς καὶ τῆς μεγαλοφυΐας στεφομένη, ἱστορία ἀδιαφιλονικήτως ἀνυπερβλήτος καὶ μοναδική. Εἰς Αὐτὸν ἐδόθη μόνον, διότι Αὐτὸς ὑπῆρξε τῆς Ἀνάρχου καὶ Ἐνιαίας Προνοίας ὁ προνομιοῦχος ἐκλεκτός. Ἡθέλησεν Αὐτῇ, αἰῶνάς τινες πρὸ τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐνανθρωπίσεως, νὰ ἐκπέμψῃ ἐπὶ τὴν γῆν θεὸν θνητόν, μεγάλων βουλευμάτων ἐκτελεστήν, καὶ τοιοῦτον κατέπεμψε τὸν Ἀλέξανδρον. Θὰ ἐνίκα τὸν θάνατον, ἐάν ὁ θάνατος ἦτο τι ὁρατόν, καὶ θὰ κατέκτα ζῶν τὴν Ἀθανασίαν, ἣν ἤρπασεν νεκρός. Διὰ τοὺς ἄλλους θνητούς, τοὺς ἀξιοθέντας νὰ λεχθῶσι „μεγάλοι“, ὑπῆρξαν ὅρια, πέρα τῶν ὁποίων ἀνεστάλη ἡ θρασυτής τῆς ἀποφάσεως. Οὐδὲν ὑπῆρξε δι' Αὐτόν. Τολμηροτάτη ἔμπνευσις, ὁ δαιμόνιος ἐνθουσιασμός, τὸ ἄκρως μεγαλεπήβολον ἀνεστάλησαν πολλάκις ἐν τῇ συνειδήσει τῶν ἄλλων ἀνδρῶν. Οὐδέποτε εἰς τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν ὑπερφυᾶ ἀντίληψιν. Αὐτὸς δὲν ἐγνώρισε τὰ ὅρια τοῦ ἐπαρκούς, Αὐτὸς ἐθρήνησε διότι ἡ γῆ ἦτο στενὴ διὰ τὰ ὕψιστα σχέδιά του, καὶ διὰ τῆς χειρὸς του θὰ κατέρριπτεν Αὐτὸς πάντα τὰ ὅρια, ἐὰν ἐν τῇ γῇ τὰ πάντα ἦσαν ἀνθρωπίνως δυνατά. Ὑπῆρξεν ὁ θνητὸς ὁ τὰ μέγιστα διαπράξας καὶ ὁ τὰ μείζονα διανοηθείς. Εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν Μέγας, ὁ μόνος Μέγας ἐν τῇ σφαίρᾳ αὐτοῦ, οὐχὶ μόνον δι' ὅτι συνέλαβεν ἐν τῷ νῷ, ἀλλὰ κυρίως καὶ πλειότερον δι' ὅτι ἐξετέλεσε καὶ ἐποίησε.

Τῶν νικῶν αὐτοῦ ἡ ἀρίστη εἶναι ἡ νίκη ἣν κατήγαγε καθ' ἑαυτοῦ, κατὰ τῶν παθῶν του. Ποῖον ἰδεῶδες ὕψος φιλοδοξίας νὰ νικήσῃ τις τὸν Ἀλέξανδρον! Αὐτὸς μόνος ἠδύνατο νὰ τὸ ὀνειροπολήσῃ, καὶ μόνος Αὐτὸς νὰ τὸ ἐπιτελέσῃ. Καὶ τὸ ἐπετέλεσε! Τὴν καρδίαν του ἐφλεγεν ἡ Δόξα. Τὸ πῦρ αὐτῆς ἦτο τοσοῦτον μέγα, ὥστε κατέφαγεν ἐν ἑαυτῷ τοῦ Ἐρωτος τὴν κραταιὰν φλόγα. Νεώτατος, διδάσκει διὰ τοῦ παραδείγματος αὐτοῦ τὴν ἐγκράτειαν καὶ τὴν σεμνότητα. Ἡ μεγάλη ψυχὴ του ἀγνοεῖ τὴν δολιότητα, τὴν κίβδηλειαν, τοῦ συμφέροντος τὸ ἀγενὲς κέντρον. Κηλὶς ἀδυναμίας δὲν χραίνει τὴν διαυγῆ διάνοιάν του, καὶ τὴν παρθενικὴν σάρκα του. Δεσπότης ἀπόλυτος, κύριος τῆς γῆς, νέος ὠραίος, λατρευτός, δαμάζει τὰ πάντα ὑπὸ τὴν πνοὴν σεμνοπρεποῦς μεγαλοφροσύνης, καὶ ἐνῶ, μὲ ἀνύποπτον συνειδήσιν, καταπίνει τὸ φάρμακον τοῦ ἱατροῦ, ἀτενίζει εὐλαβῶς τὰς καλλονὰς τῆς Ἀσίας, καὶ φθάνει, καὶ ὑπερβάλλει, διὰ τοῦ ἐμπράκτου αὐτοῦ παραδείγματος, τὰς ὕψιστας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐναρέτους κορυφάς. Μέγας ἐν ἑαυτῷ, εἶναι μέγιστος καὶ ἐκτὸς ἑαυτοῦ. Τῆς πολιτικῆς συνέσεως ὁ δαίμων ἐσφυρηλάτησε τὸν εὐρὺν ἐγκέφαλόν του, Ὁ Ἄρης διέπλασεν αὐτοῦ τὸ πολεμικὸν φρόνημα, καὶ ἡ γενναιοφροσύνη, καὶ ἡ ἐμβριθεία, καὶ τῆς μεγαλοφυΐας ἡ ὑπερτάτη ἐκδήλωσις καὶ ἡ θαυμαστὴ πρὸς πᾶν καὶ διὰ πᾶν ἀκαριαία ἐπάρκεια, ἐσφράγισαν, διὰ τῆς ἀφθάρτου σφραγίδος των, τὸν μοναδικὸν χαρακτήρα τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὁ ἥρωας κλαίει, νεανίσκος ἔτι, ἐκβιαζόμενος νὰ πλήξῃ ἀδελφούς. Εὐσεβάστως προσβλέπει τοῦ Πινδάρου τὸν οἶκον, καὶ ἡ ψυχὴ του αἵρεται εἰς ὕψι λυρικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἐφαμίλλου τοῦ ἐμπνεύσαντος τὸν ἀθάνατον Βοιωτόν. Δὲν ψάλλει· αἰσθάνεται ὅμως. Κλίνει τοῦ ξίφους του τὴν νικηφόρον αἰχμὴν, ἀποτίνων τὸν φόρον τοῦ θαυμασμοῦ του εἰς ἄλλην ἀνέφικτον μεγαλοφυΐαν, καὶ δακρύων ἔμπλεοι οἱ ὀφθαλμοὶ του στρέφονται πρὸς τὴν Τροίαν, καὶ εἰς τὰ χεῖλη του, τὰ τρέμοντα ἀπὸ συγκίνησιν, ἐκπνέει τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοῦ Πατρόκλου τὸ ὄνομα. Ἐμπληκτον ἄφεις τὴν Ἑλλάδα, διήλθεν ἤδη εἰς τὴν Ἀσίαν. Στεφανοῖ τοῦ φιλτάτου ἥρωος τὸν πρόσωπον τάφον, τελεῖ σπονδὰς καὶ ἐπιθανατίους ἀγῶνας περὶ τὸ μνήμα τοῦ ἀνδρείου καὶ περικαλλοῦς Μυρμηδῶνος, ἐπικαλεῖται τὴν σκιάν του, λαλεῖ πρὸς αὐτήν, καὶ μελαγχολᾷ. Εἶναι νεαρός, ὠραίος, τολμητής, καὶ ὅπως καὶ ἐκεῖνος θὰ κατέλθῃ καὶ ὁ Ἀλέξανδρος πρῶτα εἰς τὸν τάφον! Τίς ὅμως, τίς θὰ φάλλῃ αὐτοῦ τὰς νίκας, τίς θὰ ὑμνήσῃ τὰ κλέη, τίς θὰ

γείνη τῶν ἄθλων καὶ τῆς δόξης του ὁ θεὸς καὶ ἀνυπέρβλητος Ὁμηρος; Στενάζει ὁ ἥρωας, καὶ εἰς δάκρυ ποντίζεται τὸ εὐγλωττον ὄμμα. Θὰ ἀποθάνῃ! Δὲν φοβεῖται τὸν θάνατον! Ἀλλὰ τίς θὰ διαιωίσῃ τὴν μνήμην του; Καὶ ἡ ἀρετὴ σου λοιπὸν, ἥρωας, καὶ αἱ νίκαι σου, καὶ τὸ ἔξοχον ἔργον σου, τὸ μέγα καὶ ὕψιστον, δὲν εἶναι λοιπὸν ἱκανὰ νὰ σώσωσιν ἀπὸ τῆς ἰσοπεδούσης λήθης τὸ ὄνομα σου; Ὁμηρον ἤθελες, Ὁμηρον ἡ ψυχὴ σου ἐπεζήτησε! Ἀλλ' οὔτε Ἐκείνος, οὔτε Σὺ εἶναι δυνατόν νὰ ἐμφανισθῇτε δις εἰς τὸν κόσμον . . .

Ἀφρίζει αἱματοβαφὲς τὸ ρεῦμα τοῦ Γρανικοῦ. Κυλῖαι πτώματα Ἀσιανῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ, ὡς ἐπὶ ὀχθῶν Σαλαμῖνος ἀθανάτου, κατάκεινται, αἱματος ἀνάπλεαι, τῶν ἡττημένων αἱ ἀσπίδες. Τὰς ἀθροίζει, ἰδίᾳ χειρὶ, ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ ὡς φόρον θαυμασμοῦ καὶ τιμῆς ἐκπέμπει αὐτὰς εἰς τὰς δαιμονίας Ἀθήνας. Φωνεῖ, μουσόβλητος οἶνει, ὁ ἀρητίφιλος ἥρωας: Τὸν ἐπαινὸν σας ζητῶ, Ἀθηναῖοι. Τὰ πάντα θὰ ὑποστῶ, τὰ πάντα θὰ ὑπομείνω, ἀρκεῖ μόνον τὸν ἐπαινον σας νὰ ἀποσπάσω, ὦ Ἀθηναῖοι! Ἀθάνατος πόλις! Καθημαγμένη εἶχες πέσει τοῦ ὑπερηφάνου τέκνου σου ἡ εὐγλωττος φωνὴ εἶχε σβεσθῇ, ἀλλ' ἡ Δόξα σου ἴστατο, καὶ ὀρθία θὰ ἴσταται ἔσασι. Καὶ πρὸς σέ, στρέφων βλέμμα καὶ διάνοιαν ὁ παράτολμος πολεμιστής, ζητεῖ καὶ ἓνα μόνον ἐγκωμιαστικὸν λόγον σου, καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ὅπως καταστῇ αἷτιος τῆς εὐφημίας σου εἰς πάντα ὁ Ἀλέξανδρος θὰ ὑποβληθῇ. Ὁ ἥρωας, ὁ τὴν Δόξαν δεσμεύσας, μίαν ἔχει δόξαν: Νὰ προκαλέσῃ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τῶν Ἀθηναίων τὸν ἐπαινον! Ἀθάνατος πόλις! Πόσον εἶναι χαρακτηριστικὸν τοιοῦτον ἐγκώμιον ἀπὸ τοιοῦτου χείλους ἐκπορευθέν!

Συντρίβει τὸν Κοδομάνον εἰς τὴν Ἰσόν, καί, νικητὴς δεδοξασμένος, κλεῖζεται πλειότερον διὰ τῆς γενναιοψυχίας αὐτοῦ πρὸς τὴν περικαλλῇ τοῦ Δαρείου οἰκογένειαν. Εἰς τὰ Ἀρβηλα καὶ Γαυγάμηλα ὑποτάσσει σύμπασαν τὴν Ἀσίαν. Στρατεύει πρὸς τὴν Ἰνδικήν, καὶ νικητὴς ἐπανέρχεται εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπως ἀναρτήσῃ τὸ ξίφος, καὶ μετὰ τῆς δάφνης τῆς νίκης, συμπλέξῃ, εἰς τὴν μεγαλοφυᾶ κεφαλὴν του, τῆς ἐλαίας τὸν κλάδον. Ἦδη ἐπῆξεν εὖνομον καὶ πιστὸν τὸ ἀτελεύτητον κράτος του. Μὲ τὴν μίαν χεῖρα ἐπὶ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ μὲ τὴν ἄλλην εἰς τὰς Ἀθήνας συνάπτει, ὁ ἥρωας, τὰς Ἡπείρους, καὶ σκορπίζει εἰς τὴν γῆν τῆς Ἀσίας τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ τὸν γόνιμον καὶ ἀφθαρτον σπóρον. Προμηθεὺς ὑπαρκτός, περιάγει τὴν δᾶδα τῆς γνώσεως, σκεδάζων πανταχοῦ τῆς ἀμαθείας τὰ σκότη. Δὲν ἀνατρέπει θεμελιοῖ. Εὐλογεῖται παρ' ἐκείνων οὐς ὑπέταξε, καὶ θεοποιεῖται παρ' ἐκείνων, οἵτινες, ὑπερηφάνως ἀναμνησκονται, ὅτι εἰς τὰς φλέβας αὐτῶν ῥέει τῶν Μαραθωνομάχων καὶ τῶν Σαλαμινομάχων τὸ αἷμα. Δὲν εἶναι δεσπότης· εἶναι Ἐλευθερίας ἀπόστολος. Δὲν χαλκεύει δεσμά· συντρίβει τὰ ὑπάρχοντα, καὶ διὰ τοῦ Ἑλλη-

νικοῦ πνεύματος ἐργάζεται νὰ λύσῃ τὰ ἡθικὰ τῆς διανοίας καὶ τῆς συνειδήσεως. Εἰς μυρίας γλώσσας, καὶ εἰς μυρίους θεούς, λαοὶ μυριοὶ δέονται σιωπηλῶς ὑπὲρ Αὐτοῦ. Τίς ἀνὴρ, τίς βασιλεὺς, τίς δορυκτῆτωρ ἢ κατακτητὴς ἐδέχθη ποτὲ τοιοῦτον σιωπηλὸν καὶ ἀθόρυβον λατρείας καὶ ἀφοσιώσεως λίβανον, παρ' ἐκείνων οὐς ὑπέταξεν, ὅπως ὁ Ἀλέξανδρος; Ἡ ζωὴ του ἀποτελεῖ τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐλπίδα τῶν ἀπείρων λαῶν του. Ἰδοὺ ὁ λαμπρότερος ἀδάμας, ὁ καταυγάζων τὸ μοναδικὸν καὶ ἐξαίσιον στέμμά του. Ὁ θάνατός του εἶναι τῶν ἐλπίδων τῶν λαῶν του ὁ θάνατος, καὶ λογίζεται ὡς ἡ φρικτὴ ἐκδήλωσις τῆς ὀργῆς τῶν θεῶν κατὰ τῶν φυλῶν καὶ τῶν γενῶν ἅτινα κυβερνᾷ. Εἰς ἀπείρους γλώσσας καὶ διαλέκτους πλέκεται τὸ ἐγκώμιον Αὐτοῦ, καὶ εἰς ποικίλους φθόγγους ἀνέρχεται εἰς τοὺς ναοὺς ἡ εὐχὴ νὰ ζήσῃ, νὰ ζήσῃ ὁ λατρευτὸς ἥρωας, ὁ φιλόσοφος ἡγεμὼν. Ἀλλ' οἱ θεοὶ εἶναι ζηλότυποι, καὶ ἡ Μοῖρα διήνοιξε τὴν φαλλίδα. Μετὰ μικρὸν ἀποκόπτει τῆς ζωῆς του τὸ νῆμα. Εἰς τὴν στενὴν κλίνην, τὴν κατακλείσασαν τὸ ἐγκλείσαν τηλικαύτην διάνοιαν σῶμα, ἀγωνιᾷ ὁ ἥρωας. Τίς οἶδε; Ἰσως κοινὸν τι φάρμακον τῆς σήμερον, ὀλίγαι δόσεις κινίνης θὰ ἔσωζον τὴν πολύτιμον ὑπαρξίν του. Τὸν τήκει ὁ πυρετός· ζοφοῦται ὁ λαμπρὸς καὶ διαυγέστατος ὀφθαλμὸς του, τὸ σφρίγος τῆς ζωῆς διαδέχεται τοῦ θανάτου ἡ πελιδνότης, καὶ ἡδὴ αὐτοῦ ἡ ὀστεώδης χεὶρ στενότερον σφίγγει τὸν λαίμῳ του. Ἰδε ὁ ἄνθρωπος! Ἰδε τοῦ κόσμου ἡ δόξα, καὶ τὸ ἐκπληκτικόν, τὸ εὐρύ, τὸ ἀνυπολόγιστον μεγαλεῖον! Ἐπιθανάτιος πυκνὸς καὶ βραγχνὸς βόγγος, τοῦ τέλους θλιβερός μνηστής, ἀναπάλλει βιαίως τὸ στήθος του. Λαοὶ γονυπετήσατε! Ἐκπνέει ὁ ἥρωας, θνήσκει ὁ ἐκπολιτιστής, μηδενίζεται ὁ Μέγας. Τὰ ἔθνη ὀλολύζουσιν. Ἦχε δεινῶς ἐκ τῶν λυγμῶν φιλότατων συμπολεμιστῶν ὁ νεκρὸς θάλαμος, καὶ ἀφανής, θρηνοῦσα τὸ πρωτότοκον καὶ προσφιλὲς τέκνον, καλύπτει διὰ τῶν πτερυγῶν τὸ πρόσωπόν της ἡ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του ἐγρηγοροῦσα Νίκη.

Ὁ ἥρωας ἐκλείσει τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἡ Φήμη, στενάζουσα, ἀναλαμβάνει τὴν σάλπιγγα αὐτῆς. Οἱμοὶ ὁποῖον σάλπισμα θὰ σαλπίσῃ Ἐμπληκτός ἡ ἀνθρωπότης ἀπιστεῖ εἰς τὴν στεντόρειον ἀπήχησιν, καὶ ὁ δῖος αἰθὴρ, βληθεὶς ἐκ τοῦ ἤχου, ἀντιλαλεῖ ὑπὲρ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν: Ὁ Ἀλέξανδρος ἀπέθανε! Ὁ ἀήττητος ἡττήθη . . . ἀλλ' ὑπὸ τοῦ θανάτου. Ἀντὶ σαββάνου καλύπτει Αὐτὸν μὲ τὰς πτέρυγας τῆς ἡ Δόξας· ἀποθέτει ἐπὶ τοῦ μεγαλοφυοῦς μετώπου Του περιαλγὲς μητρικὸν φίλημα, φαίνεται μὲ τὸ δάκρυ τῆς τὴν νεκρὰν κεφαλὴν του, καὶ ἴσταται ἀλγεινῶς θεωροῦσα τὸν πολυφίλητον υἱόν Σεμνυνομένη ἡ Κλειὼ ἀναλαμβάνει τὴν γραφίδά της, καί, δικαία καὶ εὐλαβής, παραδίδει εἰς εὐκλεσεστάτην Ἀθανασίαν τὴν ἐξαισίαν μορφήν καὶ τὴν μνήμην τοῦ Ἀλεξάνδρου.

(Ἐξ Ἀθηνῶν.)

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.

(Ἐκ τῶν „Ἀθηναϊκῶν Νυκτῶν“ τοῦ Σπυρ. Παγανέλη.)

Ἦτο ἡ στιγμή μεταξὺ βαθείας νυκτός, καὶ τῆς πρώτης, ἀδιοράτως πως αὐγαζούσης, Ἡοῦς. Ὁριῶν τὰ ἄστρα εἰς τὸ στερέωμα· τὰ φῶτα εἶχον σβεσθῇ εἰς τὴν γῆν. Ὁρα μεταβατικὴ ἦτο ἐκεῖνη, μεγαλοπρεπής, ἐπίσημος, σοβαρὰ ὥρα, καθ' ἣν ἄρχεται συστέλλουσα τὸν μανδῦαν αὐτῆς ἡ Νύξ, καὶ διαστέλλουσα τὴν φωτεινὴν αὐτῆς χλαῖναν ἡ κρο-

κόσπελος Αὐγῇ. Μυστήρια ἐκράτουν εἰς τὴν οὐρανόν, μυστήρια ἐξετυλίσσοντο ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐσίγησε πᾶς φθόγγος· ἀδιατάρακτος ἐπῆλθε σιωπὴ καὶ ἀπόλυτος ἐκράτησεν εὐλάβεια.

Πομπὴ ἀπροσδόκητος ὤφθη τότε εἰς τὰ ὕψη τῆς Πνυκός. Θούριοι, πολεμικῶν σαλπίγγων ἤχοι ἠκούσθησαν, καὶ φωναὶ ποικίλων λαῶν, καὶ φθόγγοι παντοδαπῶν διαλέκτων,